

UDVARHELYVÁRMEGYE HIVATALOS LAPJA

SZÉKELY-UDVARHELY

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMIVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP

AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEJYZŐK EGYLETE, AZ ÁLTALÁNOS TANÍTÓ-EGYESÜLET ÉS A GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egészévre 8 K. Félévre 4 K. Negyedévre 2 K. Külföldre egész évre 12 korona. Papok, tanítók, gazdasági egyleti tagok és közs. előjáróknak egész évre 6 K. a tanító-egylet tagjainak, közs. és körjegyzőknek 5 K. — Egy példány ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos

BETEGH PÁL.

HIRDETÉSI DIJAK: Hivatalos hirdetések 100 szög minden szó 4 fillér, azonfelül 2 fillér, magánhirdetések □ em.-ként 6 fillér-többszöri közlésnél 4 fillérért közöltnak. Nyílt-tér sora 1 K. Hirdetés és nyílt-tér díja előre fizetendő. — Megjelen hetenkint egyszer: vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: BETEGH PÁL könyvkereskedése, könyvnyomtató és könyvkötő üzlete (Kossuth-utca), hova minden e lapot érdeklő közlemények, előfizetések és hirdetések intézendők. — Kéziratok vissza nem adatnak.

Pünköszt.

(s—f) A tüzes nyelvek emlékezete ujul ma fel a kereszténység lelkében. Ez a csodás jelenség mintegy folytatása ama másik talán még csodásabb husvét hajnali jelenségnek, mikor az Urat drága kenettel (nárdósz olajjal meghinteni) kereső aszszonyok a temetőhelyet az oda őrizetre rendelt római katonák nélkül, magát a korporsót nyitva, a halotti tiszta fehér gyolcs lepedőt félen lebbentve találják s hát mögül eme szózatot hallják: Miért kerestek az élőket a holtak között, nincsen itt; feltámadott! S e kettőnél talán még csodásabb ama harmadik karácsoni jelenség, mikor az égnek messze keletről vezérkedve jött ragyogó csillaga megáll a bethlehemi jászoly felett; teljes sugárözönét odahinti az istálló nyitott ajtaján át a jászolyban mosolygó gyermekre; fenn égi karok éneke zendül meg s olvadozó örömhangjaival üdvöztető édes ébredésre hívja a bünbe és nyomorba süllyedett alvó világot.

Ha lehetséges volna, azt mondhatnók, hogy ez a három együtt a világnak legelső és legutolsó s egyuttal legnagyobb hősköltevénye, mely mellett a kapcsolatos részleteket is ide véve, minden más hősköltevény semmiséggé törpül.

Ali prófétáról az izlam siíta felekezetének a Tigris menti Kerbelában nyugvó alapítójáról valahol azt olvastam, hogy azt mondotta, hogy ha az izlam kezdete oly fenségesen isteni volna, mint a kereszténységé, akkor az egész világ vallása lenne, s minden bűn és gonoszság megszűnnék a világon. Gülbabának (gül=rózsa, baba=anya), a törökök Budavár háta megett nyugvó szentjének pedig valaki nemrég eme mondatát említette: Mohamed próféta érneinek fényes szárnyain a kereszténység első dicsőségének ragyogó ruhájában repülök Allah kebelébe.

Az izlam eme két szentjének e nyilatkozatai még abban az esetben is komoly gondolkozóba kell hogy ejtsék a keresztények képmutató és cselszövő nagy részét, ha mondásaik költeménynek bizonyulnának, mert sokak nyilatkozata szerint a kereszténység belső története közel kétezer év múltán sem egyéb — egyes önző vezetők miatt — mint eszményi és égies tiszta kezdetnek szennyes folytatása, mint a mikor az ég könyéből sár lesz, a mit az emberek lábbal taposnak.

A kereszténység tiszta krisztusi forrás-

ból eredő s az élet mindenféle viszonyai, ezer változatu mezőit dusan tenyésztő harmattal és nedvességgel ellátni képes bő patkot az önzők és gonoszok már a kiinduláshoz megzavarták s mesterséges árkokba hozzáférhetetlenül félre vezették és vezetik; béke helyett igazságtalan emberirtó véres háborukat, felebaráti szeretet helyett ellenséges gyűlöletet, részvevő és segítő jóindulat helyett alattomos, boszuálló irigységet; alázatosság helyett durva gögöt; emberbecsülés helyett megvetést, szabaddá tétel helyett elnyomatást és rabszolgaságot, felvilágosítás helyett elbutítást; Istenországa helyett a pokol birodalmát nyomták és nyomják az emberiség nyakába s a tűzokádó hegyek pusztító lávájához hasonló ezen sok rétegű kéreg alól folyton a jajgatás, siralom, átkozódás, fájdalmas nyögés, istenkáromlás pokoli zsvaja hallik fel, hol a kegyesség, becsület, igazság, szabadság örökös rablánczon vannak.

Ez nem nagyítás. Tessék utángondolni multat és jelent, figyelmes szemmel áttekinteni s akárki meggyőződhetik.

Nem akarunk panaszkodni, jajgatni vagy sirni. Hidegen akarunk itélni a történeti tények s az egymást gyorsan váltó történeti események, köz- és magánéleti jelenetek alapján s alig hinnők el, hogy tévedjünk.

„SZÉKELY-UDVARHELY” TÁRCZÁJA

Veni sancte . . . !

(A „Székely-Udvarhely” eredeti tárczája.)

Oh, jer felénk, te égi fény!
Világosítsd meg utaink.
Mosolyod hintsen kincseket —
Kopárok lettek halmaink . . .
A szép Pannoniát ma már
A krónikások éneke
Egy szebb világról álmodó,
Busongó dalba vitte be.

A honfi tűz, mely egykoron
Mártirokat teremte itt:
A sir szegény mécsese lett,
Amely pislog, de nem hevit . . .
S bár merre nézek, mindenütt
A nép keserve áll elém.
A sok, nehéz csapás között
Tengerbajokkal küzd szegény!

„Miről apám nagy búsan szól . . .
Fölsir a népnek ajakán.
Mátyás kora hová levél?
Ezer csapás van e hazán . . .

Oh, jer felénk, te égi fény!
Reményünket te tartod fenn,
Hogy őseink bizalmaként
Csüngjünk e drága nemzeten!

(Krónika.)

Fülei Sz. Lajos.

A fenségesről.

— Irta: Nosz Gusztáv. —

(3-ik folyt.)

1. A térbelitávol. Nincsen tünemény, a mely a térbeli távolság tekintetében fenségesebb volna, mint az égboltozat. Mi tulajdonképen annak szemléletében a fenséges? Nem az, a mit egyszerűen szemlélünk, hanem az, hogy a képzelet annak szemléletében végtelenül felemelkedik. Ha az semmi egyéb nem volna, mint a boltozat és fénylő pontok, akkor e szemlélet nem hatna oly erővel, de ha tudjuk, hogy azok a fénylő pontok nem kis mécsesek, hanem égitestek, a melyekhez viszonyítva a mi földünk csak elenyésző apró mákszemecske, akkor a véghetetlen ellentét: a kitölthetetlen űr megvan és a fantázia tiszta imaginációvá lesz.

A különböző dimenziók közül különösen a

magasság az, a mely a fenség benyomását teszi. Ez a jelenség nyilvánvalóan azzal függ össze, hogy ezen térbeli kiterjedést fölfelé, mint a szellemi nagyságnak symbolumát tekinthetjük. A mélység fogalma is fenséges, sőt félelmetes is lehet, a mit pl. egy tátongó mélységű örvény láttára, annak szélén állva tapasztalhatunk; az esetleges lezuhanásnak a gondolata tényleg félelemmel tölt el. A vízszintes kiterjedés kevésbé hat ily fenséges erővel, még pedig azért, mivel azt a kedély felindulásának kisebb mértékével szemlélhetjük, de kellő fényhatásokkal párosulva ez is a fenségesnek mezében tűnik föl. A messzelátó hatás pl. a bucsuzó nap sugarainak fénytengerében uszva, páratlan szép látvány. A látóhatár azért is fenséges, mert bizonyos mysticismussal jár, azt a vágyó gondolatot költvén föl lelkünkben: vajjon mi is lehet azontul. A távollevő, az elérhetetlen mindenkor bizonyos ingert szül, a mit Arany „A gyermek és a szivárvány” ezimű versében oly gyönyörűen ecsetel.

Ha az egyes tárgyakat nem térbeli egymasmellettiségükben, hanem időbeli egymásutánjukban tesszük szemlélődésünk tárgyává, kapjuk az időnek, az időbeli távolnak a képzetét. Ennek két kiterjedése van, w. m. a mult és a jövő. Mind

Különben is ideje volna, hogy valahára gondolkozóba jöjjenek vezetők és vezetés alattiak, a társadalom és a nemzettest minden rétegében, hogy az ünnepek meg-megújuló emléke hagyna mindannyiszor állandó üdvös nyomokat maga után a legszelebb körökben, s ezek a nyomok lennének nyilvánvalókká az egész vonalon, viselkedésben és cselekedetben.

Vajha a tüzes nyelveknek ne csak emléke ujlana meg a lelkekben, hanem magok a tüzes nyelvek jelennének meg Európának s legközelebből hazánknak országos, megyei és községi, társasági, pénzügyi és egyházi, tanítói és papi stb. gyűléstermei közepén s a sok szövevényes, önérdék-hátszó, a közjót még csirájában elfojtó szóáradat helyett létesítenének az egész gyülekezetekben tiszta és őszinte igazságot; a legnemesebb meggyőződés hangján zengő tüzes és elragadó beszédet s időpazarlás és ellenségeskedés helyett egyuttal gyors cselekvést; ne tántorodnának el az emberek sem parancs vagy önérdék, sem boszu vagy irigység szélére a szabadság méhében született tiszta igazságtól; szünnék meg a sok álszenteskedés és meghunyászkodó uszályhordozás; a sok kétszínű kézdörzsölés, hajlongás s a sok szembekötödsdi színjáték és változnék át a köz- és magánélet sok kopár, vagy mérget gőzölgő mezője dusan termő, gazdag mezőkké!...

Sokan vannak, kik a kül- és belföldi, napról-napra nehezülő viszonyokat élénk figyelemmel kísérik s azok okait főleg hazánkban apróra vizsgálják és ismerik: nem könyvekből, hanem közvetlen a hely színéről s a jövőbe messze belátnak a jelenségek és a tények látócsövein át. Az ilyenek jó része háttérbe van szorítva, vagy félre van a nagy vásári tolongástól vonulva. Ezek mondják uton-utfélen, hogy ma a pünkössti jelenetnek nem is szelid galamb, hanem égzendüléshez hasonló villám alakjában

való ismétlődésére volna felette nagy szükség, mely megtisztítsa az emberek érzületét és gondolkodását a sok mindenemű salaktól, mert csak így lehetne jelentékeny üdvös változásra számítani.

A kinek esze van az értésre: az ért; s a kinek szeme van a látásra és füle a hallásra: az lát és hall.

Figyeljétek, figyeljétek!

Pünköszt első ünnepén éppen délelőtti 3 (a mi időbeosztásunk szerint 9) óra körül vannak a magokra maradt tanítványok Jeruzsálem főváros egyik főutcáján egy — a keleten szokásos — lapos fedelű ház födelzetén. Bus tekintetök most a Getsemáné gyümölcsös, majd a főpapi ítélőtánc és Pilátus palotája, most a Golgota s a vérmező és sziklasir, majd a Sion hegyén álló nagy templom, az a körül és az utcákon tolongó sokaság felé tévedez... és...

Lőn az égből mintegy sebesen zugó szélnek zendülése s bételének mindnyájan szentlélekkel s kezdének szólni nyelveken, a mint a szentlélek adja vala szólniok és megkeresztelkedének mintegy háromezeren...

Ti kevés számu kiválasztottak, kiknek kebelét semmiféle rozsdá meg nem fogta; kik tisztán érzitek az isteni összeköttetést, mely a felsőbb erkölcsi világ és köztetek létezik; ti, mondom: férfiak és asszonyok, szálljatok fel a mostani alkalommal is az igazság előbb-utóbb leendő biztos győzelmében való hit palotájának tetejére, vessetek a hétköznapias tolongó, földhöz ragadt nyomorult és magát pénzért áruló sokaságra egy résztvevő s az égre egy reményteljes tekintet, mint ama férfi és asszony tanítványok egy ily napon, hogy zendüljön meg felettetek is ujabban az ég s nyerjétek új isteni erőt a munkára!...

A kiválasztottak önzetlen, nemes munkájának nem olyan fajtája a jutalma, mint

a selyem, vagy a rongyos ruhájú vásári népének.

Vegyétek a nemes buzgalom és cselekvés pünkössti lelkét ujabban s osztogassátok ingyen és kereszteljétek vele a sokaságot csüggedés nélkül, mert ma is áll a csüggeteg próféta által nyert amaz égi vigasz: ne félj, mert vannak még háromezer igazak, kik az én oltáromat el nem hagyták, bálvány isteneiket magoknak nem csinálták és az ördögöt nem szolgálták!...

— **Elvi jelentőségű határozatok.** A m. kir. belügyminiszter 1901. évi 948. sz. határozata: „Békkocsis vasárnap és ünnepnap is tartozik a megrendelt fuvar teljesíteni”. A m. kir. közigazgatási bíróság 2623—900. sz. határozata: „Törvényhatósági virilista névjegyzékek összeállításánál a kétszeres adószállítási kedvezményét az, a ki az igazoló választmány ülései alatt nem jelentkezett, azonnal elveszti, ellenben az a kérdés, hogy a kellő időben és helyen jelentkező személy jogosultságát igazolni tudja-e, nincs kifejezetten az igazoló választmány kizárólagos bíráta alá utalva”. A m. kir. belügyminiszter 1901. évi 30916. sz. határozata: „A természetes és törvényes gyám (anyai), valamint a gyámi tisztet viselő nagyatyja, illetőleg a gondnokolt személynek képviselésére is hivatott gondnok a gyámolt, illetőleg a gondnokolt személyi állapotáról az árvaszékek jelentést tenni köteles, ellenben az atya gyermekeinek személyi állapotáról évi jelentést tenni nem tartozik”.

A székely kormánybiztosság szervezése. A földmívelésügyi miniszter dr. Koós Mihály miniszteri titkárt és Felméri Lajos segédfogalmazót egyelőre 2—3 havi időtartamra a székely kormánybiztosság szervezésénél való működés céljából Sándor János főispán és kormánybiztos mellé osztotta be, kik ez év június hó 1-éig kell, hogy szolgáltatásra jelentkezzenek.

Világnapló.

— május 15.

A magyar delegáció megkezdte tárgyalásait. A hadügyi albizottság általánosságban letárgyalta a hadügyi költségvetést. Az ülésen Szapáry gróf elnökölt, melyen részt vettek a közös miniszterek Spaun admirális és a magyar kormány részéről Szell Kálmán, Lukács László, Fejérvári Géza báró. A kiegyezés válsága foglalkoztatja most a politikai köröket,

a kettő fenséges hatással bírhat. A jövő fenséges, mert oly homályos a maga mivoltában, hogy nincs szemléletünk. Épen azért a hivatkozás az utókorra mindig felemelőleg hat. Ezt fejezi ki „Bölcs Nathánja”-ban is Lessing, midőn azt mondja: „Évezredek múltán ismét e szék elé idézem őket; és Marquis Posa a Don Carlosban ekkép szól Fülöp királyhoz:

„A jövő idők polgára vagyok.”

Az idő egyáltalán lényegében véve egy végtelen véges, egy szakadatlan változás és átmenet. A mikor azt mondom: „most”, ez már nem az és ha a múlt pillanatot megakarom ragadni, már is eltűnt az örökkévalóság tengerében.

„Az idő a mindig újat meg újat szülő és saját szüleményeit elnyelő chronos” — mondja a bölcs. A végtelenség és az örökkévalóság e szerint a lehető legnagyobb fokban fenséges.

2. A múlt idő; az előkor szemlélete is fenséges. A várrom pl. fenséges érzelmeket kelt lelkünkben, ha virágzásának idejébe, ha hőseink lovagjainak a korszakába beleéljük magunkat, ha magunk elé varázsoljuk azt a pezsgő életet, melynek az hajdanában színhelye volt. De ha a romokban nem látunk egyebet, mint hasznavehetetlen körakást, akkor nem válhatnak azok fenségesekké.

Egy kődarab, vagy burkolati téglá is a fenséges tárgya lehet, de nem mint ilyen, hanem ha a képzelet egy nagyszerű multnak eltemetett emlékét találja fel benne; ha az omladék eltávolítása után a kövek vagy téglák, mint az elmúlt dicsőség és fény hirdetői tűnnek elő, mint pl. a via Appia, via triumphalis volt, a melyek szemtanúi voltak a római légiók és császárok diadalmainak.

A köveknek ilyen szemléletébe elmerülve nem látunk képzeletünkben közönséges hősöket, hanem épen az, — a mit bennük szemlélünk — tág tért nyit képzeletünknek: és abban rejlik a fenséges.

Az előkor ilyen fenséges maradványai többek közt: az athenei akropolis, az egyiptomi piramisok. A kik ezekben nem látnak egyebet, mint faragott márványt és kőcsozákat, azok a dolgok érzéki szemléletében megakadnak; bennök fenséges szemlélet nem keletkezik: de ha bennök 2—3—4000 éves maradványokat látunk, akkor a fenséges érzélem el nem maradhat.

I. Napoleon ezeknek láttára, fenséges varázsa hatása alatt mondotta katonáinak: „katonák, a piramisok magaslatairól 4000 év tekint alá reátok.”

A távolság és a homályosság eleme képezik

minden ereklének a kritériumát; akár szent, akár világi legyen az. Ilyen fenséges tárgyai a kereszténységnek: a szentföld, az üdvözítő sirja.

És midőn a fenséges, szent érzélem ezek iránt felébredt és hatalmassá lett az emberekben, akkor a vágy is felébredt ez ereklék bűvös körébe bejutni. Így keletkeztek, hogy csak egyet említek, a keresztes hadjáratok, hogy az emberek a szent sirt láthassák és annak aesth. élvezetében élhessenek.

Utóljára még egy példát említek fel, mely a fenségesnek aesth. fejleményét egész tisztaságában mutatja. Ezt a példát Shakespeare Julius Caesar cz. tragoediájának azon jelenetében találjuk, melyben Antonius Caesarnak holttestét a népnek megmutatja, figyelmeztetvén azt annak át megátlukasztott köpenyegére: Láttátok, ismeritek a köpenyt, jól emlékszem, mikor legelőször hordta Caesar. Nyári este volt, sátrában hordta ugyanazon a napon, a melyen a Nervusokat legyőzte.

Nyilvánvaló tehát, hogy a törzsurásoktól átlukasztott köpenyben, úgy a mint Ivan, nincsen semmi, a mi fenséges benyomást tenne, de a képzelet feltalálja benne magát nagy Caesart és nagyszerű multját. Feleleveníti a lelki szem előtt Caesar meggyilkolásának megrendítő katasztrófáját s ez teszi fenségesé.

Tek. közig. bizottság:

Megrendítő haláleset fájdalmas hatása alatt nyitom meg mai ülésünket. Mindnyájunk által szeretett és tisztelt tagtársunk: br. Kemény Béla ezrelőtt két nappal váratlanul elhunyt. Elvesztettük azt a nemeslelkű, fenkölt gondolkozású, jellemes, becsületes férfit, ki mindenkor disze, büszkesége volt vármegyénknek, bizottságunknak; ki munkásságának minden cselekedeteiben nemesen szolgált.

szívének jósága által vezéreltette magát. Az a fáradhatatlan tevékenység, melyet családjának boldogítására és virágzó gazdaságának rendbehozatalára évtizedeken át kifejtett; az az önzetlenség, áldozatkészség, megbízhatóság és kötelességérzet, melyet a közügy és társadalmi élet terén tanusított; az a rajongó szeretet, mellyel földünk és népünk iránt viseltetett; a benne lakó idealizmus, mely minden szépért, jóért és nemesért lelkesítini tudta; és az a hű ragaszkodás, melyet barátaival szemben oly melegen éreztetni tudott: — mint jellemző tulajdonságok egyesülve — alkották meg öbenn a valódi aranyembert.

Ugy érzem, t. bizottság! hogy ez a megmérhetetlen veszteség, mely az ő elhunytával pótolhatatlan őrület hagy maga után, nemcsak velem éreztetni az igazi jó barát elköltözése miatti mély fájdalmat, hanem éreztetni önmagukkal is mindnyájukkal t. uraim! kik őt mindannyian szerették; és fájdalommal tölt el mindenkit, ki őt közelebről megismerhette, mert jól tudom, hogy b. Kemény Béla olyan férfi volt, ki embertársait szeretni, becsülni tudta és akkor érezte magát boldognak, mikor embertársainak jót tehetett.

Szívem mélyéből eredő fájdalomtól áthatva, indítványozom, hogy a t. köz. bizottság b. Kemény Béla tagtárs elhunytai miatti fájdalmának és részvételének jegyzőkönyvileg adjon kifejezést; emléket és a közügyek terén szerzett érdemeit jegyzőkönyvileg örökítse meg s özvegyéhez részvétiratot intézzen.

A mély nyomokat hagyott, általános figyelmet keltő beszéd igazságait, a pillanathoz méltó csend s az abban elhangzott indítványok egyhangulag történt elfogadása legjobban igazolta. Küldetés megbízása helyett testületileg, illetve a temetésen való általános megjelenést határozták el.

Ezután Sziklai P. Gyula kir. s. tanfelügyelőt főispánunk eképen üdvözlötte:

A kir. tanfelügyelőség vezetésével megbízott Sziklay Gyula s. tanfelügyelő urat, ki először vesz részt üléseinkben, tisztelettel üdvözlöm, és működésében a t. bizottság jóindulatába ajánlom.

Majd Sziklai s. tanfelügyelő emelkedett fel szólásra és a következő helyesléssel találkozott beköszöntőt mondotta:

„Méltóságos Főispán ur! Tks. közigazgatási bizottság! Midőn vallás- és közoktatásügyi miniszter ur ő nagyméltóságának kitüntetett kegyelméből először van szerencsém a bizottsági ülésen részt vehetni, legelső és elmulasztatlan kötelességemnek tartom azt, hogy úgy Méltóságodnak, mint a tks. bizottság minden egyes tagjának jóindulatát s kegyes támogatását kérjem a magam részére. Teljes tudatában vagyok azon nagy feladatoknak, melyek elém vannak tűzve. Sok jóakaratot s még több munkakedvet hoztam a messze távolból s ha a jó Isten erőt ad, a Tks. Bizottság támogatása mellett munkálkodásomnak meg lesz a kellő sikere. Nemes példaként áll előttem hivatalbeli elődeimnek munkássága; én is azon az uton kívánok haladni, a melyen az ügyszeretethől kifolyó munkásság meghozza azt az eredményt, hogy ezen vármegye népoktatásügye a fejlődés minél magasabb fokára emelkedik. Rajta leszek, hogy az egyes tantestületek kartársi szeretettel, békés egyetértéssel munkálkodjanak az egységes magyar nemzeti állameszme felépülésén, vallás és testvéri szeretet hassa át mindnyáját, e tekintetben ne legyen sehol közöttünk különbség, a miben elsősorban magam fogok jó példával előjárni. Hiszem és remélem, hogy a vármegye tanítószága meg fog érteni engemet; s miként én, úgy ők is, mint munkatársaim, szívvel-leléssel diadalra segítik juttatni azon elvemet, hogy az iskola és az egyház testvérek. Ennek az eszmének a szeretetében kell, hogy egyesüljünk s minél inkább megerősödjünk, mert az egyetértés nagygyá teszi, a szétválás pedig megöli a nemzetet. Ily elvekkel, ily erős feltett szándékkal kezdem meg munkálkodásomat; ezen jó kezdés érdekében ismételtlen kérem a Tks. Bizottság jóindulatát és támogatását. A magam részéről igyekezni fogok ezt szerény tehetséggel kiérdemelni és meghálálni.”

A méltó bánat helyét élénkület hangulat váltotta fel a székfoglaló elhangzása után. Mit Damokos Andor dr. alispánunk, Barabás András árvaszéki elnök, Lengyel József dr. tiszti főorvos, Sziklai P. Gyula s. tanfelügyelő, Diemár Károly kir. ügyész, Molnár Lajos kir. p. ü. tanácsos, pénzügyigazgató, Diószeghy Samu kir. főmérnök, Zonda József tvh. kir. állatorvos és Daniel Lajos

közigazgatási előadó havi jelentése követett. Végül az egyes referensek javaslataival kísért közügyi és magánügyek nyertek elintéztet s d. e. 11 órakor az ülés főispánunk megéljenzésével ért véget.

Alispánunk évi jelentése.

III.

Az utlevél- és kivándorlási ügyet behatóan tárgyalja. Összehasonlításokat tesz a vármegyeinkben s Háromszék- és Csikvármegyékben kiadott utlevelek szerint. Udvarhelyvármegyében 1151, Csikvármegyében 3712 és Háromszék vármegyében 5144 utlevelet adtak ki az 1901. év folyamán. E szerint tehát vármegyeink nemcsak kedvezőbb helyzetben van, mint az említett székely vármegyék, de az évenkénti mozgalom aligha túlhaladja azokat az arányokat, melyek a népesség foglalkozásával, a fuvarosság és üzleti szellem által változóbbá tett lakosság kereseti módjával természetesen megmagyarázhatók.

Könyvtáradomány gyűjtésére mult év folyamán 28 egyén nyert legtöbb esetben 60 napi időtartamra érvényes — belügyminiszteri rendelet szerinti — engedélyt.

A népmozgalmi és állami anyakönyvi ügyek rovatában, alispánunk kimutatja, hogy Udvarhely vármegye 2937 □ kilométer területén 117,850 lélek van az 1901. évi népszámlálás adatai szerint. Ebből a homoródi járásra 30,468; a kereszturna 35,207; az udvarhelyre 38,043 és magára Székely-Udvarhely várcsra 6414 lélek esik. Vármegyeinkben 1000 lélekre 35-98 élve születés, 8-4 házasságkötés 30-12 halálozás esik. A halálokok között első helyen 441 esettel a gümökor, majd a kanyaró 155, gyermekek hasmenése 143, számarhurut 39, hasi hagymáz 37, ronesoló toroklob 31, vörheny 24 esettel szerepel. Nem természetes haláleset 84 volt vármegyeinkben. — A mult év folyamán a születési anyakönyvekbe 4399 élve és 119 halva született; összesen 4518 jegyeztetett be. Törvényes 4088, törvénytelen elismeréssel 306, el nem ismeréssel 124; összesen 2366 fiú és 2155 leány. — Haláleset 1710 fiú (férfi) és 1634 leány (nő); összesen 3345. Házasság 926 kihirdetéssel, 86 felmentvénnyel, 2 nyert felhatalmazás folytán; összesen 1014 esetben kötöttet. A szülotendő gyermek vallására 8 esetben kötöttek egyezséget. ▲ törvénytelen gyermek anyja, és természetes atyja házassága 28 esetben jegyeztetett fel. A köteles bejelentés 11 születésnél és 1 halálesetben tétetett meg. Utólagos anyakönyvelések a születési anyakönyvben 11 fiú és 14 leány; a halotti anyakönyvben 4 fiú és 1 leányra vonatkozóan eszközöltettek. A felekre 20, anyakönyvesekre és helyettesekre 70 esetben szabtak ki rendbüntetéseket. Bejelentett vallásváltoztatás 1; családi névvaltoztatás 2 volt. Külföldi anyakönyv alapján 4 születést, 1 halálozást és 9 házasságot jegyeztek be. Vadházasságban 925 (1900-ban 821) pár volt. Ebből 58 pár kötött házasságot.

A vármegyei közbiztonság nagyobb mértékben veszélyeztetve nem volt. A székelyudvarhelyi szakaszhoz 13 órszón 83 főből álló csendőrség tartozott 2939-47 □ kilométer körlet területtel és 110 ezer 132 lakossal, melyből teljes létszám mellett egy csendőrré 35-41 □ km. terület és 1326-86 lélekszám jutott. Büntetett és vétség 470 eset fordult elő s ebből kiderítettek 435-öt és 35 nyomozás alatt maradt. Feljelentés 525 és 52 letartóztatás volt. Kihágás 943 eset fordult elő és kiderítetlen egy sem maradt. Feljelentés 1236 és 14 letartóztatás volt. — A vármegye területén az udvarhelyi járásban 2591, a kereszturna 1587, az oklándiban 1998 és a városi rendőrkapitányságnál 2511; összesen 8687 kihágási eset tétetett eljárás tárgyává. Felebbezés folytán 121 ítéletet vizsgált felül a vármegye alispánja.

A mult év folyamán 46 esetben volt fegyelmi, illetve az ezt megelőző vizsgálat folyamatba, még

pedig 14 vármegyei, 3 városi és 29 községi előjáró ellen. Ebből 29-et befejeztak és átjött a folyó évre 17 ügy, melyeknek befejezését azok bonyolultsága akadályozta.

Tan- és nevelésügy.

Az udvarhelymegyei állami tanítóképző tanári, továbbá valamennyi állami, községi- és felekezeti jellegű elemi-, felsőnép-, iparos- és kereskedő tanonciskolai tanítói testületekhez.

Vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter ur ő nagyméltósága f. évi április hó 2-án 23,314. szám alatt kelt rendeletével jelen minőségemben Temesvármegyéből Udvarhelyvármegyébe áthelyezni, egyben ezen tankerület népoktatásügyének vezetésével megbízni méltóztatott.

Midőn erről a tanári- és tanítótestületeket értesitem, felkérem, hogy hazafias és vallás-erkölcsös szellemben való munkálkodásomban engem minél hathatósabban támogatni sziveskedjenek.

Székely-Udvarhely, 1902. évi május hó 14-én.

Sziklai P. Gyula

kir. s. tanfelügyelő.

Népiskolai tanító- és kántorképesítő vizsgálat. 141—1902. ig. sz. A székelykereszturi m. kir. áll. tanítóképző-intézetben a népiskolai tanítóképesítő vizsgálat írásbeli része f. évi június hó 2., 3. és 4. napjain s a szóbeli és gyakorlati része ugyanazon hó 23—26. napjain fog megtartatni. A jelentkezők kellően felszerelt folyamódásait azon kir. tanfelügyelőség útján, melynek kerületében működnek, f. évi május hó 31-ig alulirothoz küldjék be. E vizsgálatnál egyidejűleg június 23-án kántorképesítő vizsgálat is fog tartatni. E vizsgálatra jelentkezők keresztlevelet, tanítói oklevéllel és szolgálati bizonyítvánnyal felszerelt folyamódásukat szintén kir. tanfelügyelőjük útján június hó 15-ig juttassák el hozzám. Az intézetünknel végzetek vizsgálatára díjtalan, mások vizsgálati díja 40 K s az oklevéldíj 2 K, mely díjak előre fizetendők. Székely-Keresztur, 1902. május 10-én. Ujvári Mihály, igazgató.

Egyházi élet.

Unitárius Istentisztelet. A helybeli unitáriusok pünkösztői istentisztelete folyó hó 19-én d. e. fel 11 órakor kezdődőleg a vármegyei ház disztermében tartatik. Ugyanakkor konfirmáció és urvacso-ra-osztás lesz.

Felhívás adakozásra.

Az „Alsó-siménfalvi olvasó- és önképzőegylet” emeli fel esdő szavát, nyújtja ki kérését. Azon egyet, mely a haladás, az önművelődés zászlaját már 1837. év óta fennen lobogtatja s szilárd erővel, lankadhatatlan fáradsággal védelmezi. Hatvanöt éves múltjában — bár a közöny, részvétlenség, politikai vész áramlat, sors üldözés hatalmas ellenség gyanánt foszlányokat is tépett e zászlón — bemocskolni, megsemmisíteni soha nem engedé s ma már — hála a Gondviselésnek — még szilárdabban áll, még fényesebben tündöklök, mint valaha.

Ámde a nagy, hatalmas eszmék is megtörnek, a megvalósulás céljától távol maradnak anyagi segítség nélkül. Egyetünk is összeszedve bár minden erejét — a szellemi, erkölcsi haladás nagy munkájára nem találta fel nyugodt műhelyét. Mint elhagyott árva bolyongott hajléktalanul, egyik földtől másik alá. Szegény helyzetben levő községünk nem tudott menhelyet nyújtani, iskolájának távol fekvése és czélszerűtlen volta, a község házának más célra történt lefoglalása kényszeríték rá, hogy csekély tagsági díját, „dalestély” jövedelmét házbérre fordítsa, mellőzve szent célját, hogy életét megmenthesse.

Ily tehetetlen állapotban határozta el magát az utolsó lépésre, a megmentés munkájára: „Ott-hont” épít magának.

Ez eszme megvalósítására általános lelkesedéssel hozta meg áldozatát községünk minden lakója. Nincsen egy napszámos, ki a nélkülözések, a szegénység idejében utolsó falat kenyere nehezen megszerzett filléréből ne osztott volna. — Csakhogy nem elégséges ez épület felépítéséhez. Anyagi erőtlenségében, ez alulirott bizottság

al bizalommal fordul t. Czímhez, hogy kegyes
al származó adományával egyetünket céljára
segíteni kegyeskedjék.
Ez építéssel célja egyfelől magának biztos
nehelyet létesíteni, másfelől a szellemi haladásra,
szórakozásra községünk ifja és nagyjai
ámára tért nyújtani; főképpen pedig az anyagi
erkölcsi pusztulással fenyegető korcsmának
egfertőztetett levegőjétől végkép megszabadulni s
ásokat is megszabadítani.

Ez lesz a tudomány, vallás-erkölcsi
haladásnak, a szó nemes értelmében
nyu népnevelésnek csarnoka!!...

Czélunk szent és nemes!... Bizunk, hogy
Czímhez intézett esdő szavunk meghallgatásra
lál.

Szives adományát egyetünk pénztárosához
Marosi József) küldeni kérjük. Az adakozók nevei
egörökítettnek, az adományok a „Székely-Udvar-
hely”-ben nyugtáztatnak.

Alsó-Siménfalván (u. p. Sz.-Keresztur), 1902.
április hava.

Az olvasó és önképző-egylet nevében, mint
bíztató bizottság:

Varga Dénes, egyl. elnök, Szász Ferencz,
gyl. társelnök, Marosi József, egyl. pénztárnok.
Barabás Mihály, Bartalis János, Benke Mihály,
ávid Ignác, Demeter Elek id., Demeter Elek ifj.,
lekes Dénes, Elekes Ferencz, Elekes Sámuel,
lekes József, Györke Albert, Györke Lajos, Ki-
tván, Kibédi Miklós, László Péter, Lászlófi And-
s, Marosi Lajos, Mircse Elek, Mircse Mihály, Mir-
se János, bizottsági tagok.

Tisztviselők érdeke.

— **A tisztviselők fizetésrendezése.** A felhi-
atalos Bud. Tud. azt jelenti, hogy mindazok a
üzlemények, a melyek tisztviselői fizetése több
aphan napról-napra napvilágot láttak, teljesen
évesek. Lukács László pénzügyminiszter minden-
épen azon van, hogy az erre vonatkozó munká-
kat sürgesse és az ő részéről teendő javas-
atok annak idején közzétetni fognak.

Különfélék.

Ünnep van!

Csend legyen, ünnep van; piros pünkösdi napja!
Kegyelet, áhitat az embert áthatja.
Hisz a köznapokban ugys bőven vagyunk,
Nem árt, ha Istennek is valamit hagyunk.

Jöjj el vigasztaló, erősítő Lélek!
Nélküled oly nehéz, gondterhelt az élet.
Adj erőt a küzdő, a fáradt léleknek,
Elviselni buját, gondját az életnek...

Hozd el a bölcsesség, az erősség kincsét,
Mely a nemzetekben annyi áldást hint szét.
Hogy ez erényekkel küzdve, munkálkodva,
Virradjon szép hazánk boldogabb napokra.

Piros pünkösdi napján zugnak a harangok,
Lelkünkhez érkeznek az ünnepi hangok.
Szívünk rejtekében szent érzelmek kélnek,
A melyek sirunkig vigasszal kísérik...

F....

— **Boldog pünkösdi ünneplést kívá-
unk t. olvasóinknak és munkatársá-
inknak.**

— **Vármegyénk egyetemi hallgatóinak estélye.**
Vármegyénk egyetemi hallgatói folyó évi augusz-
us hó 9-én városunkban az „Agyagfalvi emlék-
szlop” és „br. Orbán Balázs” Kereszturt felállí-
andó szobra javára táncestetélyt rendeznek. A
már egy hónap óta megalakult rendező bizott-
ság igen nagy előkészületeket tett a cél minél
sikeresebb megvalósulása érdekében.

— **Az állami főreáliskola VIII. osztályának**
évváró vizsgálata f. hó 14-én folyt le és mind a
11 tanuló sikerrel tette azt le.

— **Fényes esküvő.** Budapesten a Jézus Szent
Szíve templomában f. hó 11-én ép oly fényes,
mint előkelő esküvő volt. Mauthner Lenkét a vi-
ghírű Mauthner Ödönész, és kir. udvari mag-

kereskedő leányát vezette oltárhoz dr Gyarmati
Viktor ügyvéd. A jelenlevők a székesfővárosi kö-
zönség legelőkelőbb rétegeit képviselték. A jogász-
világ és bírói kar színe-java, nemkülönben az elő-
kelő gazdák, kereskedői körök és iparosok képví-
selői nagy számban megjelentek, ezáltal is tanu-
ságot téve azon általános tiszteletéről, melyben a
menyasszony és vőlegény szülei mindenütt állanak.

— **A közbirtokossági gyűlések** megtartása és
az azokban hozott határozatok, felelőzések stb.
körüli téves eljárások igen sok dolgot adnak köz-
igazgatási bizottságunknak s főképp a járási és vár-
megyei tisztviselőknek. Ez okból vármegyénk al-
ispánja a járási főszolgabírák útján tájékoztató
körrendeletet fog intézni valamennyi közbirtokos-
ság elnökségéhez. A fontos rendeletre már most
felhívjuk közönségünk s különösen a közbirtokos-
ságok figyelmét. A körrendeletet annak idején szó-
ról-szóra közölni fogjuk lapunkban.

— **Visszaemlékezés a református kollegium**
hangversenyére. Az elmúlt vasárnapon (május 11-én)
korán reggel, mikor még a felkelő nap alig on-
totta szét arany sugarait, már ott lengett az enyhe
tavaszi szellőben az öreg „alma mater” homlokára
kitűzött nemzeti zászló, jelöl annak, hogy az is-
kola ünnepel. És azon a szép napon valóban nem-

csak az iskola, hanem városunk nagyközönsége is
ünnepet ült és tömeges megjelenése által szép je-
let adta tanító- és nevelő intézetünkhöz való ra-
gaszkodásának. Rövid tudósításunk keretében nem
lehet feladatunk se az, hogy megköszönjük szíves-
ségüket azoknak az iskola körén kívül álló szerep-
lőknek, a kik odaadó és készséges közreműködé-
sük által a sikert fokozták, a nemes törekvést oly
szép diadalra vezették; se az, hogy az érdemes
és diszes közönségnek a pártolásért elismerést
nyilvánítsunk; a rendezőket magasztaljuk, avagy a
kellő tapintattal összeállított szep, érdekes és ki-
váltképpen tanulságos műsor egyes pontjait földi-
cserjük, vagy leírálgassuk. Azt hisszük, hogy
ezen iskolai hangverseny általános benyomása az
elfogulatlanokra csak kedvező lehetett. Este 8
órákor a szép és nagy közönség a kényelmes tor-
nacsarnok nagy termébe vonult és az ifjusági
enek- és zenekar által, a Csanádi Rózsika és Roe-
diger Melani kisasszonyok közreműködésével szé-
pen előadott „Romeo és Julia”-féle megnyitó után
Váradi A. „Az ut írt” című melodrámaja követ-
kezett, melynek nehézségeit Korb Jolán urhölgy
és kiserői Demény Ferenczné urnő és Morascher
Hugó zenetanár meglepően szép eredménnyel
győzték le és osztatlan tetszést arattak, szép sikert
ertek el. Bedő Béla hegedűkoncertjét, melyet
zongorán Morascher Hugó kísért, nem általános
és magasabb művészi szempont szerint kell érté-
kelni; de mint törekvő ifju és elég könnyű kezű
hegedűs, méltó az elismerésre és reményre jogos-
ít. A „Gaudeamus igitur” című ügyes letételű és val-
tozatokban gazdag, nagyományos, régi studens dalt a
tanuló ifjuság szabatosan és lelkesen énekelte. Ez nem
szalon-, de tréfás és hálás iskolai hangverseny-darab
és mint ilyen bevált. A „Bethlen óda” maradandó
beesü, magas szárnyalású, fenséges és nagyhatású
alkotás, melynek a zene nemcsak kísérője, hanem
lényeges kiegészítő része a dallamnak. A sok ne-
hezséggel járó betanítás és a várakozást felülmúló
eredmény Morascher Hugó zenetanár érdeme.
Nagy Elemér „Össze-visszaságai” derült hangulatot
keltettek és nagy tetszésben részesültek. A Fe-
renczi Rákhel k. a. fellépése pedig kedvesen ha-
tott és czimbalomjátéka nemcsak a szemeket és
füleket hatotta meg, hanem a szíveknek is méltó
gyönyörűsége volt. Végül jött a történelmi hang-
verseny a Rákóczy korabeli kurucz dalokkal, mely-
nek szép érzelmes és szabatos előadásával az es-
tély tárogatósa visszavezette a közönséget és ki-
vált a tanuló-ifjuság fogékony lelkületét oda, abba
az elébb dicső, — aztán szomorú, de tüneményes
korszakba, mikor a szabadság hőseinek egyik ke-
zében zászló lengett, a másikban kard villogott;
szemeikben most az öröm, majd a bánat könnyű
csillogtak; ajkukon és tárogatóikon pedig hol a
remény és lekesedés, hol az aggodás, fájdalom és
mély keserv érzése zendült meg. A derék tárogató
honvédöt sokan üdvözölték „meleg kézfogással,
forró öleléssel” és méltán tekinthetjük tiszteletbeli
professornak, mert a szívből fakadó és szívhez uta-
törő, egyszerű, de közvetlen hatású melódiák ál-
tal mélyen beplántálta a szabadság és hazaszeret-
et gazdagon gyümölcsöző magvait az ifjuság szí-
vébe, lelkébe és mindnyájunk kebelébe! Adjon az
Ég sok ilyen honvédő törzstisztet imádtott hazánk-
nak, magyar nemzetünknek! A hangversenyt a
Budapest-szálló nagytermében hajnalhasadtáig tartó
vig táncmulatság követte, honnan a közönséget,

csak a kelő nap első sugarai oszlatták szét. Hisz-
szük hogy az estély szép emlékei még sokáig
fenn fognak maradni. — Felülfizettek: László Mi-
hály (Budapest) 20 K, Szöllősi Sámuel 10 K, Be-
cses Aladár 5 K, Solymossy János 4 K, Lázár
József 3 K, Székely Dénes 3 K, Blazek Alajos 2
K, Bereczki András 2 K, László Domokos 2 K,
Hahn Károly 2 K, Benedek Béla 2 K, Kállai Fe-
rencz (Óczfalva) 1 K, dr Szöllősi Ödön 2 K 40 f,
dr Spányik József 1 K, N. N. 1 K, Betegh Pál
2 korona. Fogadják a szíves adakozók ez uton
is a rendezőség köszönetét.

— **Tanulmányi kirándulás.** Az áll. főreál-
iskola 27 tanulója Hlatky Miklós és Nosz Gusztáv
r. tanárok vezetése alatt f. hó 15-én délután ta-
nulmányi kirándulásra ment Maros-Ujvárra, az ot-
tani sóbányák megtekintése céljából; onnan pe-
dig ma (vasárnap) reggel kedvező idő esetén Tor-
dára és a tordai hasadékhöz indulnak, ha pedig
eső találna esni, Kolozsvárt. illetőleg annak ne-
vezetességeit tekintik meg.

— **Tűzoltóink közgyűlése.** A székelyudvar-
helyi önkéntes tűzoltó-egylet folyó hó 11-én tar-
totta meg évi rendes közgyűlését, a tagok csaknem
teljes létszámának jelenlétében. 1898. óta, a mely
évből utolsó ülését tartotta ez az egylet, tagjai-
nak száma folyton apadt és a vezetők is vissza-
léptek az aktív vezetéstől, s maradt magára ha-
gyatva, sem a társadalom, sem a város által nem
segítve és nem gondozva. Mintha hosszú téli álomba
szenderedett volna, csak élt, de előre semmit sem
fejlődött, hanem megfogyatkozott számú tagjaival
elvégezte a mindennapi teendőit hiven, becsületen-
sen s aztán várta, mindig várta a holnapot, a
mely tán jobb jövőt hoz. És ime május 11-én
ujjászületésének ünnepét ülhette, melyen szeren-
csés volt megnyerhetni vezetőjéül a vármegye
legelső tűzoltóját, dr Damokos Andor alispánt. A
gyűlés lefolyása különben az volt, Csillag Jó-
zsef alparancsnok, h. elnök tartalmas és lelkesült-
ségtől áthatott beszéddel az ülést miután megnyí-
totta, Ferenczy György segédtsízt tette meg jelen-
tését az egylet állapotáról, a ki különben ezen
rendkívüli idő alatt az egyletnek összes ügyeit ve-
zette odaadó buzgósággal és kitaró szorgalommal.
Ezen jelentésnek tudomásul vétele után a mult
évi számadások olvastattak fel, melyeket a közgyű-
lés elfogadott, ugyszintén elfogadta az 1902. évi
kölségelölírányzatot is. Ezután a parancsnokság
és tisztikar beadta lemondását és dr Török Albert
ny. főispán, tiszteletbeli főparancsnok vezetése alatt
megejtették a választások, a következő eredmén-
nyel. Főparancsnoknak egyhangú lelkesedéssel
megválasztották dr Damokos Andor Udvarhelyvár-
megye közszeretben álló alispánját, alparancsnok
lett Csillag József, titkár Györke Mihály, pénztár-
nok Dézsy Balázs, szolgálatvezető segédtsízt Fe-
renczy György, II-ik segédtsízt Blajer Balázs, mér-
nök Diószeghy Samu vármegyei főmérnök és ifj.
Galter János építész mérnök, orvosok dr Kassay
Albert városi tiszt orvos és dr Imreh Domokos
közkórházi igazgató-főorvos, osztályparancsnokok:
mászó-osztályparancsnok ifj. Szemerjai Károly,
szivattyu-osztályparancsnok Jakabos Miklós, Csil-
lag István, szakasparancsnok Papp Z. Endre,
szivattyu-mesterek Budik László, Panajoth Albert,
Barkóczi Endre. Csillag József indítványára a köz-
gyűlés Koncz Ármán főparancsnokot, kinek a tűz-
oltó-egylet egykori virágzásában kiváló érdemei
vannak, egyhangulag tiszteletbeli főparancsnoknak
választotta. Az alap- és szolgálati szabályok ujra
való átdolgozása szintén elhatározott, mely után
dr Damokos elnök a gyűlést, a tagok lelkes éljen-
zése közt berekesztette.

— **Színház Székely-Kereszturon.** Gáspár Jenő
szinigazgató 24 tagból álló, jól szervezett társula-
tával Székely-Kereszturon telepedett meg. Valóban
nagy merészség volt Gáspár igazgatótól, hogy ily
kis városban, oly nagy személyzettel fel merete ütni
a muza sátorát. Mert a ki ismeri a kis székely
város társadalmi viszonyait, méltán bélyegezheti
merészségnek e vállalkozást. Tekintve azonban
azt, hogy ily számos tagból s ily jó erőkből álló
társulat játékában ritkán volt és lesz alkalma, az
ily nemes szórakozásban nagyon is ritkán része-
sülő székelykereszturi közönségnek, hisszük, hogy
méltányolva az áldozatot, melyet Gáspár igazgató
hoz, megragadja az alkalmat és pártfogásával a
14 előadásra tervezett színiévadot lehetővé teszi.
Hiszük azt is, hogy az igazgató és a társulat
tagjai egybevágó, elfogadható játékokkal nemcsak
felkeltik az érdeklődést az előadások iránt, hanem
az igényeket teljesen ki is elégítik. A hirdetett mű-
sor a viszonyokhoz képest nagyon is tartalmas,

Ott van programmon a Suhancz, Szép Helena, Madarász, Kurucz Feja Dávid, Képviselő ur, Vörös talár, Tartalékos férj, Bor, Titok, Flórika szerelme stb. Az első előadás csütörtökön volt, meg lehetős kis közönség előtt. Sand Gorge „Tücsök” életképe volt a műsoron. A jelen voltak az első előadással teljesen megvoltak elégedve. Gáspár Málka (Fanchon) alakításával, valamint Erdélyi Rezső (Landri), Gáspárné (Fadette anyó) és Gáspár Kálmán (Didier) ügyes játékkal gyakran tapsra ragadták a közönséget Szombaton a Falurosszát adták.

Viczinális vonatunk járása még mindig nem felel meg utazó közönségünk méltányos igényeinek. Mert ha eltekintünk is attól, hogy vármegyénkbeli Segesvárra utazni — oda és vissza — egy nap alatt a székely vonattal lehetetlen, Héjjasfalván 18 percig minden szórakozás, vendéglő nélkül kell várjanak az utasok — menetrend szerint — rendes körülmények között, a gyakran előforduló késések nélkül is. Tehát mindenestre helyeseltető közigazgatási bizottságunk azon határozata, melylyel közelebbi üléséből Damokos dr. alispán indítványára kérni fogja, hogy székely vonatunk Segesvárról a budapest—brassói vonat elmenetele után induljon. Székely-Keresztur és Nagy Galambfalva állomásokon pedig az eddigi 20—25 perces időzések 5—5 perczre szoríttassanak. A mivel a Segesvárról történő későbbi indulás helyreállítható.

— **Vadász szerencse.** A következő sorokat vetjük: Folyó hó 8-án jó napjuk volt az etédi vadászoknak. Simon Mihály csendőrmester vadászati haszonbérlo 3 társával áteserkészte az erdőséget és 5 vaddisznót sikerült elejteni. Egy hatalmas kocztát és négy süldőt. A vadászok állítása szerint — több, mint 50—60 drb kifejlett vaddisznó (süldő és apró malacz) volt a falkában, melyre rábukkantak. Különösen egy hatalmas kan vonta magára figyelmüket s golyójukat is, de utóbbit már hiába, mert a hatalmas állat azt magával vitte. — A város vadászatot kedvelő urainak nem volna rossz multság látogatást tenni itt a vidéken és a lakosoknak is hasznára lehetne, ha megtizedelhetnék határaik dézsmálóját. A farkasok szintén nagyon elszaporodtak és nagy károkat okoznak itt a vidéken. Nem ártana, ha a vadászati haszonbérlok az 1883. évi XX. t.-cz. 13. §-a értelmében ezen kártékony vadakat jobban pusztítanák.

— **Pünköszt ünnepein** a Koronkay-kertben kőbányai dupla márcziusi (a lá swechati) sört szolgáltat Sándor István vendéglős.

Gsarnok.

Esti ima.

Oh nagy Isten áldlak téged,
Lelkem tiszta érzelmével,
S imaszárnyon küldöm hozzád
Kegyelmednek egébe fel.

A hit lángol szivem mélyén
S hozzád fohászokdom atyám,
Jóságodnak szelid fényét
Ezután is hintsd még reám.

Im az alkony csöndje rám szállt,
S az estharang imára int,
Lelkem, szivem átvadóz,
Atyám őrizz engem megint.

Áraszd reám kegyelmedet,
Hisz oltalmam benned áldom,
S végy magadhoz szent egedbe,
Hogyha rám borul az álom.

Kertész Albert.

Közigazdaság

Az udvarhelyvármegyei gazdasági egyesület. elnöksége ez uton is értesíti a gazdaközönséget, hogy a szüzugulya f. hó 20-án reggel 8 órakor fog Sz.-Udvarhelyt orvosilag felülvizsgáltatni és ezután legelőre hajtani. Díj darabonként tagok üszője után 7 K, nem tagoké után 8 K, minek fele a fülgyszű árával együtt a kihajtáskor fizetendő. A kik az 1901. és 1902-ben az üsző bevásárlási alaphoz szereztek üszőket, a mennyiben azok 3-ik életévüket még nem töltötték be, kötelesek azokat a szüzugulyába hajtani. Székely-Udvarhely, 1902. május 16. Az elnökség.

Üsző árverés. Az udvarhelyvármegyei gazdasági egyesület által kiküldöttek által bevásároltatott 25 drb üsző, melyek a folyó évi május hó 13-án megtartott nyilvános árverezésén a következő tulajdonosoknak lettek eladva: Szabady Tivadar helybeli lakosnak 4 drb, Tamás István, szentkirályi lakosnak 3 drb, Deák Lajos helybeli lakosnak 2 drb, Orbán Imre égei lakosnak 1 drb, Péterfy Lőrincz vágási lakosnak 1 drb, dr. Demeter Lőrincz helyli lakosnak 1 drb. Bene József dályai lakosnak 2 drb, báró Orbán János helybeli lakosnak 2 drb, Mihály János helybeli lakosnak 1 drb, Deák Miklós szentmihályi lakosnak 2 drb, Sándor Lajos miklósfalvi lakosnak 1 drb, Bakó Antal oroszhegyi (varsági) lakosnak 2 drb, Ferencz András fenyédi lakosnak 2 drb, Nagy István helybeli lakosnak 1 drb. Az átlagos árak 80—160 koronaig mentek.

Hivatalos rész.

— **Járványok.** Udvarhelyvármegye alispánjától 6941., 7015., 7063., 7139., 7455—902. alisp. Székely-Udvarhely város polgármesterének és valamennyi község elöljáróságának. Közzététel végett értesitem, hogy Alsó Söfalva község sertés állományában a sertésvész járványosan; Bene község bivalállományában a bivalvész szörványosan; Csekefalva község sertésállományában a sertésvész járványosan; Firtos-Váralja község szarvas marha állományában a lépfene szörványosan; Kénos község sertésállományában a sertésvész szörványosan fellépett s az ezekre vonatkozó zárlatok elrendeltettek. Székely-Udvarhelyen, 1902. május 15-én. Dr. Damokos Andor, alispán.

Nyílt-tér-*

1902. B. 258. ügyszám.

Ő Felsége a Király nevében!

A székelyudvarhelyi kir. járásbíró, mint büntető bíróság, becsületsértés vétsége miatt vádolt Nagy (Dani) Péter elleni bűnügyben a Sztoyka Dénes magánvádló által emelt vád fölött az 1902. évi április hó 21-én Nagy Kálmán kir. aljegyző jegyzőkönyvvezető részvételével megtartott nyilvános tárgyalás alapján a vád és védelem meghallgatása után következőleg

í t é l t:

A kir. járásbíró Nagy (Dani) Péter vádlottat, a ki 45 éves, farkaslaki születésű és lakos, róm. kath. vallásu, nős, vagyonos, juhásztor, bűnösnek mondja ki a btkv. 261. §-ában meghatározott becsületsértés vétségében, elkövetve az által, hogy folyó év márczius hó 25-én magánvádlót gazembernek, ribancznak szidta s ezért a btkv. 261. §. alapján a 91. §. alkalmazásával az 1892. évi XXVIII. t.-cz. 3. §-ában meghatározott czélokra fordítandó 15 nap alatt és végrehajtás terhe mellett a székelyudvarhelyi kir. járásbíróhoz fizetendő, behajthatlanság esetében a btkv. 53. §. értelmében egy napi fogházra átváltoztatható 10 korona pénzbüntetésre ítéli, kötelezi, hogy az ezután felmerülendő bűnügyi költségeket 15 nap alatt az 1870. évi XLIII. t.-cz. 9. §-ban meghatározott végrehajtás terhe mellett az államkincstárnak térítse meg. Megrendeli a bíróság, hogy ezen ítélet egész terjedelmében, indokaival együtt az elítéltnak költségére a Székely-Udvarhelyen megjelenő „Székely-Udvarhely” című hetilapban közzé tétessék.

Indokok:

Az idős Győrfi Ferencz, Pilausz Antal és Borbély Lajos tanuknak magánvádló előadásával egyező vallomásából és vádlott részbeni beismeréséből megállapítható, hogy id. Győrfi Ferencz a folyó évi márczius 25-én d. e. Székely-Udvarhelyen a barátok templomától kijövet a templom előtt magánvádlót és vádlottat mint régi ismerőseit megszólította s magánvádlóra mutatva, tréfásan mondata vádlottnak: „ezt az urat” (magánvádlót) rugja s. be, vádlott azt felelte: meg is érdemelné,

hogy s. be rugjam s magánvádló kérdésként azt felelte: mert gazember.

Vádlott magánvádlót ugyan ott ismét megtámadta s azt mondotta neki: „a pokrócz alatt születél.”

Vádlott állítása szerint a sértő kitérő azért használta, mert magánvádló bátyja magánvádló tulajdonát képező puskát 7 koronáért, magánvádló őt mégis 7 koronáért vette be.

Magánvádló azt mondja, hogy meghagyta, hogy a puskát 7 koronáért adja, s mert azt vádlottnak is annyit kellett adni, vádlottat a 7 koronáért jóhiszeműen vette be.

Vádlott kifejezései meggyalázó bűnösségét a becsületsértés vétségében tett bizonyítékok alapján meg kellett állapítani.

A hely nyilvánossága s hogy vádlott két ízben is illeté sértő kifejezést mint súlyosító körülmény jelentkezik a vádlott kisebb fokú műveltsége, kevéssé támasztja alá, — beismerése a tárgyalás rendje vádlótól több ízben bocsánatot kért, miután körülmények a kiszabott büntetés mértékét csökkentik.

A bűnügyi költségekre vonatkozó 3 a b. p. 479. 480. §. alapul.

Sz.-Udvarhely, 1902. április 21.

Szerkesztői üzenetek.

F. Sz. Igen örvendünk, hogy a „bíró alak” és „igaz beszéd”-ei helyesléssel találkoznak. „Nos főbíró ur” ígéretét bírjuk, hogy mentől előkeresi lapunkat okos „levelei”-vel.

Közbirtokossági elnök. Közigazgatási havi ülésében szóba került épen kérdése és azt a felvilágosítást adta, hogy a közbirtokossági jegyzőkönyveit hivatalból, minden díj felszámítása a községi és körjegyzők kötelesek vezetni.

Apró hirdetések.

rovatban minden szót 4 fillérért, vastagabb 8 fillérért közöl a kiadóhivatal.

Jó és olcsó asztali és csemegeborok Székely-Udvarhelyt Fernengel Gyulánál

FRISS FAGYLALT és legfinomabb rész-sütemények **György csukrázatában** Székely-Udvarhelyen (Főtér, piaczsor) kaphatók. Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan teljesíttetnek.

Eladó. A Kossuth-utca 10. számú ház első telek rendezett nagy gyümölcskerttel, örökáron eladó. Értekezhetni a tulajdonosnál.

Eladó telkek. Az Alsó-malomban két egymáshoz szomszoros épületes beltelek örökáron eladó. Értekezhetni Daróczi József tulajdonossal.

Hirdetések

Kádár üzletemet

van szerencsém a n. é. közönség szíves figyelmébe ajánlani. Raktáron tartok **hordókat, fenyőkádakat, csebrakártyákat és dézsákat.** Elvállalok raktár- és pinczeberendezéseket pontosan szolid kivitelben. Javításokat gyorsan és csón teljességgel. Hordók hitelesítését elvállalok.

Gergely-féle sósfürdő

kibéreltem s a legpontosabb kiszolgálás lett minden nap meleg fürdővel gálók. Szíves pártfogást kérve, vagyok szolgálattal: **Magyari István,** mester és fürdőbérlo.

BURGONYA

szép kék fajta vékája 44,
60 filler; korpa, törökbuza
a legjutányosabb napi áron kap-

Gál János

fűszerkereskedésében
Szekely-Udvarhelyt.

37-902.

Hirdetmény.

A nagygalambfalvi áll. iskola gondnoksága a
eli menedékház vezetőnöi állomására ezennel
nyit. Fizetése havi 40 korona.
Felkértem azokat, kik ezen állást elnyerni
ő kifejezik, hogy képesítésüket, eddigi szolgálatukat
bizonyítványukat kérésük kíséretében, Ká-
Miklós gond. elnök urhoz folyó évi május
adják be.

A gondnokság megbízásából.

Nagy-Galambfalva, 1902. április hó 28-án.
BEKE ALBERT,
áll. isk. igazgató-tanító.

A Richter-féle
LINIMENTUM CAPS. COMP.

Horgony - Pain - Expeller

egy régi kipróbált háziszser, a mely már több
mint 33 év óta megbízható bedörzsölésül al-
kalmaztatik köszvénynél, csúznál és meghűléseknél.

Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásár-
láskor óvatossak legyünk és csakis
eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony”
védjeggyel és a „Richter” czégjeggyel
fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban
a legtöbb gyógyszerertárban kapható. Főraktár:
Török József, gyógyszerésznél
Budapesten.

Richter F. Ad. és társa,
csász. és kir. udvari szállítók.
Rudolstadt.

Nagysolymosi Koncz Ármin gyógy-
szertára Székely-Udvarhelyt. 20—29

A női szépség

elérésére, tökéletesíté-
sére és fentartására
legkitünőbb és legbiz-
tosabb a
FÖLDES-féle

MARGIT-KRÉM,

egy tisztasza, sem higanyt, sem ólmot nem
tartalmaz, teljesen ártalmatlan és zsírmennyes.
Törvényesen védve.

Ezen világhírű arczkenőcs
pár nap alatt eltávolít
szept, májfoltot, patta-
nást, bőrtakát (Mitesser)
és minden más bőrbajt.
Kisimítja a ránczokat, re-
dőköt, himlőhelyeket és az
arcot fehérré, simává
és üdévé varázsolja.

Legkitünőbb óvszer a nap
és szél befolyása ellen.

Kis tégely 1 kor., nagy tégely 2 kor., Margit
gyógy (3 féle színben) 1.20 kor., Margit szappan
1.10 kor., Margit fogpép (Zahnpasta) 1 kor., Margit
arczvíz 1 kor.

Közönség megtévesztését célzó utánzatoktól
óvakodjunk!
Utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése
után küldi a készítőt:

FÖLDES KELEMEN gyógyszerész, Arad.

pható minden gyógyszerertárban, drogériában és
illatszer kereskedésben.

Főraktár: Székely-Udvar-
helyt Koncz Ármin,
Solymossy János
gyógyszerertárban.

Obendorfi répamag és angol perjefűmag.

lamilag ölmozott löhere- és luczernamagvak.

Mélyen tisztelt háziasszony!

Bátorkodom becses tudomására hozni, hogy
az elismert legjobb minőségű

aradi lisztek

állandó nagy raktárt tartok, valamint a fűszerszakmába
vágó összes áruk nagy választékban vannak raktáron,
ugyszintén mindennemű gazdasági- és veteménymagvak a
legolcsóbb árak szerint számíttatnak.

52—9

A nagyérdemű közönség pártfogását kérve, vagyok
teljes tisztelettel:

Tibád Ignác.

Szolid és pontos kiszolgálás.

Mindennemű áruk a legolcsóbb napi árakon.

Meghívás.

Az 1898. évi XXIII. t.-cikk alapján alakult Országos Központi Hitelszövetkezet kö-
telékébe tartozó

Szekelyudvarhelyi Hitelszövetkezet

mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja, f. évi április 20-án tartott rendes közgyü-
lésének határozatából kifolyólag 1902. évi június 1-én d. u. 3 órakor a
Polgári Önképző-egylet nagytermében

RENDKIVÜLI

közgyűlést

tart, melyre a tagok az alapszabályok 35. §. értelmében tisztelettel meghívattak.

NAPIREND:

1. A jelenlegi szövetkezetnek átalakítása ipari és gazdasági szövetkezetté.
2. Az alapszabályok módosítása.
3. Egy rendes felügyelő bizottsági tag választása.

Minthogy az alapszabályok megváltoztatásához az összes tagok 2/3-ának jelenléte szük-
séges, tisztelettel kérem a tagok, hogy minél számosabban megjelenni sziveskedjenek.
Szekely-Udvarhely, 1902. május hó 10.

Az igazgatóság.

Az „Oroszlánhoz” Székely-Udvarhelyt.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a
helyi piacon egy a mai kor igényeinek megfelelő

FÜSZERKERESKEDÉST

nyitottam. A fűszerszakmába vágó összes áruk, a legkitünőbb minőségű

aradi lisztek minden számban.

Finomított czukor, kávé, rizs, kásák, mindennemű gazdasági- és
veteménymagvak, államilag ölmozott arankamentes löhere-, luczerna-, oben-
dorfi répamagvak. Az idény beáltával zöld főzelékek, u. m.: saláta, karfiol,
zöld-bab stb., stb. a legolcsóbb napi áron.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve, vagyok

kitünő tisztelettel:

SZABADY JÁNOS.

6—12

Kitünő minőségű áru a jelszavam.

Fűszerkereskedés!

Hazai ipar! Szolid munka! Olcsó ár!

ALBERT PÉTER

kovács-mester

Székely-Udvarhely Kosuth-uteza 74.

Allandó raktárt tart
legjobban elkészített és legkülönbözőbb
kivitelű modern

KOCSIKBÓL.

Használt kocsikat becserél, vagy
kijavít a legpontosabban, szolid ki-
vitelben és olcsó árak mellett.

„KEGYELET”

disztemetkezési intézet
Székely-Udvarhelyt, a Főtéren,
Barcsay Károly
divatüzletével egybekötve.

Temetkezéseket úgy helyben, mint
vidéken legpontosabban, a legegyszerűbb-
től a legdiszesebb kivitelig eszközöl.

Templomok, kápolnák és termek,
sőt egész udvarok gyászbavonását is el-
vállalja. Hullákat exhumáltat s bárholnan
elszállítat. Raktárt tart fa- és érc-
koporsókból, szemfedelekből, párnák-, sza-
lagok- és egyéb gyászkelekből min-
dig nagy választékot. Új gyászkoscsik
fényes felszerelésekkel, testőrök s az
összes temetési személyzet ruházata tel-
jesen magyar. Főelve: olcsó és pontos
kiszolgálás. 17—52

Épület- és butorasztalos.

Van szerencsém értesíteni a nagyérdemű
közönséget, hogy mindennemű az asztalos iparba
vágó munkálatokat elvállalok, így jutányos áron
és szolid kivitelben készítek szoba- és konyha-
berendezéseket, gazdasági felszereléseket, épületek
padolását, ajtókat és ablakokaj való felszerelését
különösen ajánlom remek művi íróasztalaimat
könyv- és irományállványaimat.

Községi jegyzői és bírói irodák teljes berendezését.

Jutányos árak, izléses munka!

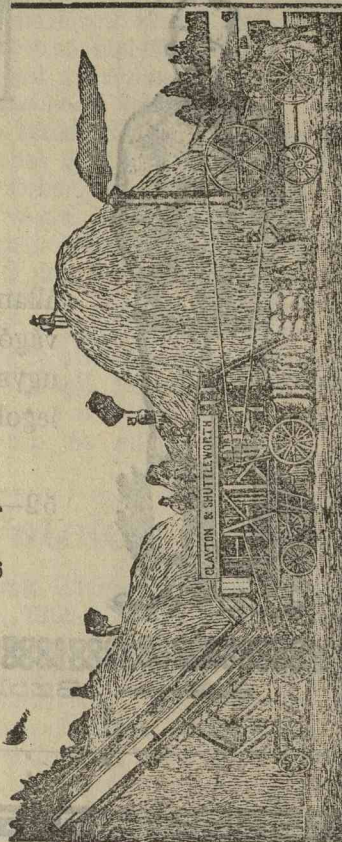
Székely-Udvarhelyt, Szombattalvi-uteza. (Saját

50—53

házamban.)

BIRÓ FERENCZ.

Clayton & Shuttleworth
Václav-körút
63. sz.
Budapest
mezőgazdasági gépgyárak
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak.

Locomobill és gőzcseplőgép-készletek

2 1/2 és 12 lóerőig,
szalmakaszalók,
konkolyozók, kaszáló- és arató-
gépek, szénagyújtók, boronák.

Columbia-Drill

legjobb sorvetőgépek,
szecskavágók, repavágók,
kukoricza-morzsológépek,
daráló, őrlő-malmok,
egyetemes acél-ékek.

2- és 3-vasúti és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árajegyzékek kivá-
ratra ingyen és bérmentve
küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb
locomobill- és cseplőgép-gyára.

Egyedül valódi angol
Thierry A. gyógyszerész BALZSAMA.

Egészségügyi hatóság által megvizsgálva és ajánlva.

Az üvegek felszerelése a keresk. törvény mintavédelme alatt áll.

Allein echter Balsam
aus der Parfümerie-Industrie
A. Thierry in Prag
bei Rohitsch-Sauerbrunn

E balzsam belsőleg és külsőleg használható. Ez: 1. Utólerheteti
hatású gyógyszer a tüdőnek, a mellnek minden kóros állapotokban, enyhíti
a hurutot, csillapítja a váladékot, véget vet a fájdalmas köhögésnek s ki-
gyítja a legrégibb bajokat. 2. Kitűnő hatása van a torokgyulladás, rekedés
és a többi torokbajoknál. 3. Alaposan elűzi a lázakat. 4. Meglepően ki-
gyítja a gyomor- s a bél-betegségeket és szagatásokat a testben. 5. Szé-
mozditja elő a székelést s a vér tisztulását, megtisztítja a veséket, me-
szabadítja a buskomorságtól s a hypochondriától, javítja az átvégyszor-
eméstést. 6. Nagyszerű szolgálatokat tesz fogfájáskor, odvasfogaknál és sz-
rothadásoknál általában minden fog- és szájbajoknál, megszünteti a
büfögést, a száznak s a gyomornak büztét. 7. Külsőleg csodálatos gyógy-
hatással bír a sebekre, új és régi forradásokra, orvászor kiütést, var-
megfagyott s megégett tagokra ruh, fekély s bőrduzzadás és repedés
esetében megszünteti a fejfájást, zugást, szagatást, közhányást, fül-
fájást stb. Ügyeljünk mindig pontosan az itt látható zöld apácza védjegyre. Ha-
sitástól legjobban megóv az, ha közvetlenül tőlem gyáramból rendelnek eredeti szab. kar-
nokban Ausztria-Magyarország minden postaállomására bérmentve 12 kis vagy 6 dupla ü-
4 korona. Bosznia és Herzegovina részére 4 korona 40 fillér. Kevesebb nem küldetnek szét-
Szétküldés csak előfizetés vagy előleg küldése mellett.

Miért szenved ön? holott minden féle és fajta, még oly régi sebre biztos gyógyulást talál
majdnem mindig elkerüli a fájdalmas és veszélyes operálást valamint amputálást

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi Centifolia-kenőcs

használatánál, rendkívül jó hatású, a sebek gyógyulásánál valamint a fájdalmak enyhítésénél
utólerhetetlen. A valódi centifolium kenőcs alkalmazható: A gyermekágyasok rossz természetű
mellbajainál, szoptatók mellkeményedése, a tej elapadásának, az orbcének esetében,
vábbá mindenféle régi sérvek, láb- és csontnyílások, sebek, folyások, dagadt lábak s csont-
evesedéseknél, vágás szurás, lövés és ütés által előidézett sebeknél; az idegen testek, p-
üveg, szálka, homok, tövis, serét stb. eltávolításánál; mindenféle daganat, kinővés, képződmény,
karbunkulus és ráknál; végre pokolvar, körömféreg, körömgöyész, a lábnak járásközben
tént kisebesülése, fagyás és égetés okozta sebek, a betegek és gyermekek fekvés általi
sebesülése, torokdaganat, meggyült vér, fülzugás stb., stb. esetében. — A szállítás kizáró-
lag az összeg előre küldése mellett eszközölhető. Két tégely csomagolással, postai szállítási díj-
együtt 3 korona 60 fillér. Számos eredeti bizonyítvány rendelkezésre áll. Arra kérek minde-
kit, hogy óvakodjék a hatás nélküli hamisítások vényétől s arra ügyelni, hogy a tégely-
be van-e a fenti védjegyem és czégem: Thierry (Adolf) Limited gyógytára az „Orangy-
Pregradában, égetve.

Ezen gyógyhatásukban fölülmulhatlan két szer nemcsak a romlásnak nincs kité-
sőt ellenkezőleg, minél régebb, annál értékesebb és hathatósabb, nem árt sem a fagy, sem
forróság, tehát minden évszakban használható. Majdnem minden esetben segítenek és or-
ménnyel járnak, legalább az orvos érkeztéig, természetesen nem szabad hamisítványokat va-
használni, hanem mindig ezen rég kipróbált, olcsó és megbízható, emellett
jesen ártalmatlan, világhírű szereket kell használni, melyeknek minden családban az es-
ségre készenlétben kellene lenni. Hol olyant nem kapunk, mely a valódiság minden je-
mágn viseli, rendeljük meg egyszerűen direkte és czimezzük:

Thierry (Adolf) Limited „Orangy-gyógyszertár“ Pregrada Rohitsch-Sauerbrunn
mellett. Központi raktár Budapesten Török F. gyógyszerházban, Zágrábban Mittelbach S. gy-
házban és Bécsben Hradý L. gyógytárban.